

Minister do spraw Unii Europejskiej

Adam Szłapka

DPUE.720.824.2024.3(MH)
Warszawa, 26 lipca 2024 r.
Dot.: DOT-I.0210.1.2024

Pan Krzysztof Paszyk
Minister Rozwoju i Technologii

Opinia

o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu ustawy o zmianie ustawy o obrocie z zagranicą towarami, technologiami i usługami o znaczeniu strategicznym dla bezpieczeństwa państwa, a także dla utrzymania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa, wyrażona przez ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej

Szanowny Panie Ministrze,

w związku z przedłożonym projektem ustawy pozwalam sobie wyrazić poniższą opinię.

1. Zgodnie z projektowanym art. 7 ust. 1 zmienianej ustawy o obrocie z zagranicą towarami, technologiami i usługami o znaczeniu strategicznym dla bezpieczeństwa państwa, a także dla utrzymania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa (dalej: „ustawa o obrocie z zagranicą”) na wywóz produktów podwójnego zastosowania, transfer wewnątrznijny produktów wymienionych w załączniku IV do rozporządzenia 2021/821¹ oraz pomoc techniczną wydaje się m.in. krajowe zezwolenie generalne.

Należy jednak zauważyć, że zgodnie z art. 11 ust. 1 rozporządzenia 2021/821 – którego stosowaniu służy projekt – produkty podwójnego zastosowania wymienione w załączniku IV część 2 nie są objęte generalnym zezwoleniem.

Powyższa rozbieżność wymaga wyjaśnienia.

2. Dodawany art. 14 ust. 5b zmienianej ustawy o obrocie z zagranicą przewiduje, że w przypadku obrotu produktami podwójnego zastosowania zezwolenie indywidualne jest ważne nie dłużej niż 2 lata, a zezwolenie globalne jest ważne nie dłużej niż 3 lata.

Niemniej, zgodnie z art. 12 ust. 3 rozporządzenia 2021/821 globalne zezwolenia na wywóz są ważne przez okres do dwóch lat, chyba że właściwy organ postanowi inaczej.

Mając na uwadze to, że w art. 12 ust. 3 rozporządzenia 2021/821 wskazano, że co do zasady zezwolenia globalne ważne są przez okres „do dwóch lat”, dozwolone jest (jak się wydaje w świetle językowej i funkcjonalnej wykładni tego przepisu) jedynie skrócenie tego maksymalnego okresu przez właściwy organ, nie zaś jego wydłużenie. Zarazem ewentualne zmiana tego okresu powinna pozostawać w gestii właściwego organu, a nie wynikać z przepisów ustawy krajowej.

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/821 z dnia 20 maja 2021 r. ustanawiające unijny system kontroli wywozu, pośrednictwa, pomocy technicznej, tranzytu i transferu produktów podwójnego zastosowania (wersja przekształcona)

3. Zmieniany art. 17a ust. 1 pkt 5 *ustawy o obrocie z zagranicą* stanowi, że organ kontroli obrotu jest organem właściwym w zakresie wydawania zakazu korzystania z unijnego generalnego zezwolenia na wywóz, o których mowa w art. 12 ust. 6 i 7 rozporządzenia 2021/821.

W odniesieniu do tego przepisu zauważyć trzeba, że art. 12 ust. 6 rozporządzenia 2021/821 odnosi się do krajowych (a nie unijnych) generalnych zezwoleń na wywóz.

Przepis wymaga zatem doprecyzowania w celu uniknięcia wątpliwości co do jego dyspozycji.

4. Zgodnie z dodawanym art. 46i *ustawy o obrocie z zagranicą* do dnia 31 grudnia 2026 r. stosuje się przepisy art. 46j-46l do:

- 1) wywozu i tranzytu na terytorium Ukrainy płyt opancerzonych odpowiednich do celów wojskowych, konstrukcji z materiałów metalowych lub niemetalowych specjalnie zaprojektowanych do zapewnienia ochrony balistycznej dla systemów wojskowych, hełmów oraz specjalnie zaprojektowane do nich elementów i akcesoriów zgodnie z normami lub specyfikacjami wojskowymi, pancerzy osobistych lub odzieży ochronnej i ich elementów składowych, zgodne z normami lub wymaganiami wojskowymi albo normami lub wymaganiami równoważnymi, sprzętu opancerzonego lub ochronnego, konstrukcji oraz ich elementów składowych;
- 2) nabycia w celu wywozu na terytorium Ukrainy kamizelek kuloodpornych, hełmów wojskowych i policyjnych, ochraniaczy twarzy, kończyn i innych części ciała (przy czym nie stosuje się do nabycia tych towarów przepisów ustawy z dnia 13 czerwca 2019 r. o wykonywaniu działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania i obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym).

Zgodnie zaś z projektowanym art. 46j *ustawy o obrocie z zagranicą* wywóz i tranzyt, o których mowa w art. 46i pkt 1, lub nabycie, o którym mowa w art. 46i pkt 2, mogą być dokonane po uzyskaniu oświadczenia końcowego użytkownika potwierdzonego przez przedstawicielstwo dyplomatyczne Ukrainy w Rzeczypospolitej Polskiej. Procedurę dopełnia projektowany art. 46k *ustawy o obrocie z zagranicą*, zgodnie z którym przed dokonaniem wywozu lub tranzytu podmiot jest obowiązany zgłosić ministrowi właściwemu do spraw gospodarki, w postaci pisemnej lub w postaci elektronicznej, zamiar dokonania wywozu lub tranzytu na terytorium Ukrainy towarów, o których mowa w art. 46i pkt 1.

W uzasadnieniu do projektu nie wyjaśniono kwestii relacji powyższej uproszczonej procedury wywozu, transferu i nabycia z przepisami rozporządzenia 2021/821 oraz dyrektywy 2009/43/WE w sprawie uproszczenia warunków transferów produktów związanych z obronnością we Wspólnocie.

Tymczasem, zgodnie z art. 3 ust. 1 rozporządzenia 2021/821 wywóz produktów podwójnego zastosowania wymienionych w załączniku I wymaga zezwolenia (zaś w załączniku I uwzględniono kamizelki i okrycia kuloodporne, wskazane też w projektowanym art. 46i pkt 2). Dodawane art. 46k i 46l nie wydają się natomiast ustanawiać procedur udzielenia zezwolenia w rozumieniu rozporządzenia 2021/821, bowiem procedura ogranicza się do zgłoszenia wywozu.

Z kolei zgodnie z art. 11 ust. 1 dyrektywy 2009/43/WE państwa członkowskie zapewniają, aby przy dokonywaniu formalności w zakresie eksportu produktów związanych z obronnością w urzędzie celnym odpowiedzialnym za obsługę deklaracji eksportowej eksporter dostarczał dowód, że uzyskał konieczne zezwolenie na eksport. Jednocześnie, zgodnie z art. 2 dyrektywy 2009/43/WE, ma ona zastosowanie do

wymienionych w załączniku produktów związanych z obronnością, zaś w pozycji ML13 załącznika do dyrektywy wymienione są produkty pokrywające się zakresowo ze wskazanymi w projektowanym art. 46i.

Niezbędne jest wyjaśnienie przez projektodawcę wątpliwości dotyczących relacji projektowanego rozwiązania ze wspomnianymi unijnymi aktami prawnymi.

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej, z zastrzeżeniem uwag zawartych w niniejszej opinii.

Projekt służy wykonaniu rozporządzenia 2021/821. W tym kontekście zwracam uwagę, że zgodnie z § 19a ust. 2 w związku z § 132 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” przy tytule ustawy należy zamieścić odnośnik informujący o ustanowionym przez instytucję Unii Europejskiej, dającym się bezpośrednio stosować, akcie normatywnym, z którym ta ustawa jest związana.

Z wyrazami szacunku

z upoważnienia

Agnieszka Bartol-Saurel

Sekretarz Stanu

/dokument podpisany elektronicznie/